

Anna Monrad, Ubberup Valgmenighed: Prædiken holdt ved Efterårsmøde for de sjællandske valgmenigheder 2017 (17. søndag efter trinitatis)

Hvordan lever vi mennesker bedst sammen? Har vi brug for regler? Og hvordan lever man som kristen i den verden, vi har i dag?

Det er nogle af de spørgsmål, som teksterne til i dag, for mig at se, stiller.

Men jeg vil begynde et andet sted. Jeg vil begynde med en dag for et års tid siden, hvor min telefon.. Det var Lisbet Christoffersen. Hun er jurist og professor i kirkeret ved Københavns Universitet - den eneste af sin slags her til lands - og hun er sådan en meget skarp og myndig dame. Det er altid hende, der bliver bedt om at udtale sig, når der er stridigheder inden for det kirkelige område, som fx Grossbøllsagen, hvor man gerne vil have en kirkeretslig vurdering af sagen.

Jeg blev mildest talt ret overrasket over, at Fru Christoffersen pludselig ringede til mig! Det viste sig, at hun var ved at skrive noget om valgmenighedsloven, og så ville hun gerne undersøge, hvor tæt valgmenighederne egentlig følger valgmenighedsloven? Hun spurgte mig, om jeg er uddannet teolog. Jeg ER teolog, og det noterede hun sig så. Hun forsikrede mig om, at hun ikke var ude på at slå nogen i hovedet med valgmenighedsloven, hun ville bare gerne vide, hvordan det helt ærligt forholder sig derude i valgmenighedernes virkelighed.. Pyha, tænkte jeg - og så fik vi os en lille uformel snak om valgmenighedernes forhold til regler... Indtil videre viste hendes undersøgelse, at valgmenighederne vist tager sig en del flere friheder, end de er berettiget til. Altså, vi har jo en stor grad af frihed til selv at bestemme, hvordan vi vil være kirke, vi forvalter selv vores økonomi osv. Men vi fortolker nok vores frihed lige lovlig til den frie side. Det kommer ikke bag på mig! Men så længe vi ikke laver for meget ballade, så er der jo ingen, der har noget imod det.

Og nu er valgmenighedernes bestyrelser og præster så blevet inviteret af Foreningen for grundtvigske valg- og frimenigheder til et møde i Sdr. Nærå i næste måned, hvor selveste før omtalte Lisbet Christoffersen kommer og holder oplæg om netop valgmenighedsloven. Der er åbenbart en del bestyrelsesmedlemmer og præster, som har udtrykt ønske om at lære om, hvad der egentlig står i den valgmenighedslov. Det vil jeg også gerne. Det er altid godt at vide mere om de regler, som vi IKKE har til hensigt at følge!

Ja, for langt hen ad vejen gør vi jo, som vi selv synes. Uden at spørge nogen. Og netop dette afdæmpede, men stædige selvstyre, som råder ude i valgmenighederne, det ser jeg som en stor styrke ved valgmenighederne. Det er det, der er med til at få kirkens liv til at blomstre og gro. Alting behøver ikke være så styret og regelfikseret.

Hvis alting er strammet ind af regler og paragraffer, så bliver det nemlig svært at trække vejret frit. Jeg tror, at livet - også kirkelivet - lever bedst, der hvor det får frihed.

Og netop derfor fik jeg også nærmest åndenød, da vi i sidste søndags afsnit af Herrens Veje på DR1 så den nye biskop Monica vise sit sande ansigt. En ulv i fåreklæder, kalder provsten Johannes hende. For hun er optaget af new public management og har i sinde at lede kirken, som om den var en virksomhed! Hun lægger an til at ville styre rundt med præsterne og forsøger at true Johannes til at gå på afvæning fra sit alkoholmisbrug. Mørket er på vej, siger Johannes. Og vi føler med ham - og håber, at DRs fiktion ikke bliver til virkelighed for os.

At kirken skal have sin frihed - det kan vi her i denne her forsamling af grundtvigsk sindede nok hurtigt blive enige om. Men hverken vi eller Grundtvig griber jo frihedsidealet ud af det blå. Det kan blandt andet begrundes her i Lukas-evangeliet. Jesus helbreder den vattersottige mand på sabbatten. Han sætter livet over reglerne. Sabbatten er til for menneskets skyld, ikke omvendt.

Det sker, mens Jesus er til middag hos en af de ledende farisæere. Farisæerne holder skarpt øje med Jesus. Det ved han, og alligevel - eller måske netop derfor - provokerer han dem. Først altså ved at helbrede manden og dernæst ved at komme med en spydig kommentar til farisæernes måde at indtage deres pladser ved bordet på. De indbudte gæster udser sig nemlig de fornemste pladser og sætter sig der.

Jesus fortæller dem en lignelse om et bryllupsmåltid. Han råder til, at man skal sætte sig på en af de dårligste pladser - for så kan man jo blive rykket op - det vil se godt ud i de andre gæsters øjne! Tænk, så ser man jo ydmyg ud, men samtidig bliver det lige understreget, at man skam hører til på de bedste pladser! Det lyder næsten som om, Jesus opstiller en regel, når han slutter lignelsen med at sige *"For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes."*

Ja, det LYDER som en regel for god bordskik. Men det er en absurd regel. For det trick med at sætte sig på den dårligste plads og vente på at blive rykket op, det nummer kan man jo kun lave én

gang. Til den næste fest vil folk have regnet ud, at man ikke er spor ydmyg, nej man er bare en beregnende og opblæst nar. Og så er man jo lige vidt.

Reglen er en ikke-regel. Det, Jesus altså indirekte siger, er, at det ikke kan nytte noget, at vi regner i, hvem der er finere eller mere værd end andre. Alle de skel og regler, vi mennesker opstiller, dem giver Gud ikke en døjt for. Livet skal stå over reglerne. Sådan er det i Guds rige, og sådan skal det være hos os.

Men altså - i et samfund bliver vi vel nødt til at have nogle regler og en vis styring? Ja. Men i mødet mellem enkeltpersoner - det opbyggende møde mellem mennesker - hvad enten det foregår i kirken eller i skolen eller andre steder - der må vi ikke sætte regler og kontrolsystemer op. Mødet mellem mennesker skal være båret af tillid og kærlighed.

Jeg ved godt, at det kan lyde som noget hippie-snak at sige sådan. Tillid og kærlighed! Ja, godmorgen! Prøv du at sige det til fx israelerne og palæstinenserne! Og ja, man er da nok blåøjet, hvis man tror, at det nogensinde vil lykkes at løse alle verdens problemer alene med tillid og kærlighed. Det ville være dejligt, hvis det var så nemt.

Og her er vi fremme ved det, som jeg synes er mægtig interessant ved teksterne til i dag. Nemlig forholdet mellem verden og så Guds rige. For der er nemlig en helt åbenlys modsætning mellem den virkelighed, vi ser omkring os, hvor vold og undertrykkelse alt for ofte hersker, og så den virkelighed, der hedder Guds rige, den virkelighed, vi som kristne også lever i eller skal prøve at leve i.

Jesus siger jo igen og igen: Guds rige er midt i blandt jer. Her i den tekst, vi har hørt i dag, er den bryllupsfest, han taler om i sin lignelse, den er et billede på Guds rige. I Guds rige er der ingen gode og dårlige pladser. I Guds rige står livet altid over reglerne.

Med Jesus brød Guds rige igennem her i vores verden. Og det gælder endnu. For Helligånden lader os opleve Guds rige i glimt. Når livet imellem os går op i en højere enhed, så erfarer vi et øjeblik Guds rige. Glimtet kan opstå hvor som helst og når som helst. Men hver eneste gang vi oplever sådan et glimt, ja så oplever vi, at reglerne træder i baggrunden, at skellene imellem os ophæves og bliver ligegyldige. I evigheden står livet over reglerne.

Det var i dåben, vi fik adgangen til Guds rige. Det var dér, evigheden blev os skænket.

Og derfor siger Paulus, sådan som vi hørte det, i brevet til efeserne. Han maner til, at vi skal leve vores liv, så det svarer til det kald, vi har fået fra Gud. Vi er blevet ét i Kristus. Derfor skal vi leve sammen i ydmyghed, mildhed, tålmodighed, vi skal bære over med hinanden i kærlighed og stræbe efter at leve fredeligt sammen i det fællesskab, Helligånden har givet os. I dåben er vi blevet genfødt til en ny virkelighed. Som døbte, kristne mennesker lever vi allerede i Guds rige, samtidig med at vi lever i verden.

Paulus stiller os kristne en svær opgave. Han siger: Lev i verden, SOM OM I levede i Guds rige.

Hvordan gør vi det? Hvordan kan vi leve i verden, som den nu ser ud, SOM OM vi levede i Guds rige? Fint nok, at vi skal elske vores næste, så længe vores næste er elskelig - det vil sige: ligner os selv.

Men vi kan jo ikke nøjes med kun at omgås folk, vi deler livssyn med - vi bor jo også sammen med mennesker, der tænker anderledes, mennesker, som ikke er troende og mennesker, som tror på noget andet end os? Hvordan gør vi det? Paulus siger, at vi skal være overbærende, milde, tålmodige og frem for alt kærlige? Øh, bliver det så ikke ensbetydende med, at vi giver køb på os selv? At vi bare smiler godtroende og vender den anden kind til?

Nej! For selvfølgelig skal vi holde fast i det, der er vigtigt for os! Men vi bliver nødt til også at lytte - ligesom vi har krav på, at der bliver lyttet til os. Og måske bliver vi nødt til en gang imellem at tilpasse os en lille smule. Vi må lade den frihed, som vi selv sætter så højt, gælde - også for andre! Det er ikke let. Der ikke er nogen let løsning. Det er ikke let at være menneske. Det er ikke let at være kristen. Det er en livslang opgave for hver enkelt af os at finde ud af, hvordan min tro skal påvirke mit liv og mine handlinger.

Men se engang på teksten her. Den viser os en vej. For Jesus sidder til bords med farisæerne. Helbredelsen på sabbatten og lignelsen om bryllupsmåltidet - det foregår alt imens de spiser. De spiser SAMMEN. Jesus sætter sine bordfæller på plads. Han udstiller dem. Men alt imens spiser de af det samme fad, de deler maden mellem sig.

Ingen bliver vist bort. Om man sidder til højboards eller til lavboards, bliver pludselig ligegyldigt, for med Jesus til bords, ophæves disse skel. Den ydmygede bliver den ophøjede. Frelseren viser sig i en tjeners skikkelse. Der sidder de sammen - de skamfulde, de usikre, de selvtilstrækkelige. De hører alle med ved Herrens bord, ingen kan undværes. Det måltid, der før var lukket og låst, det åbner sig, når Herren selv sætter sig til bords med os. Det bliver til et frit og inkluderende fællesskab, båret af Ånden. Guds rige ligner dette måltid, siger Jesus.

Og hvad er tegnet på denne nye virkelighed, vi har som kristne? Ja, tegnet er også et måltid. Et måltid, der gentages. Hver eneste søndag. Et måltid vi indtager i fællesskab ved et bord, hvor der er plads til alle.

Dem, Jesus sidder til bords med i farisæerens hus - de må på et tidspunkt rejse sig. Sådan er det jo med et måltid. De skal videre. De skal ud at gøre det, som enhver ny situation kræver. Men både i hverdagslivet og i gudstjenestelivet gentages måltidet igen og igen. Vi må igen og igen mødes med mennesker - både dem, der tænker som os og dem, der tænker anderledes. Vi må sætte os til bords med dem, fortælle dem om os selv og hvad vi står for, og forsøge at give frihed og plads til at Ånden kan gøre sit arbejde - nemlig at forene os med fredens bånd. Amen.